

hed til, ikke overfladisk, men efter min Pligt nøgagtig og grundig i alle Detailler at gjenneaa Spørgsmaalene med Hensyn til de Forhold, der angaa Landets Forsvar, efter den modneste Overveelse er kommen til det Resultat, at naar Forsvaret anlægges paa en Hær af Størrelse som vor, og naar denne Hær støttes ved et System af Befæstninger, der — jeg taler ikke om Enkeltstederne — i det Hele gaar i Retning af det, det senere foreliggende Lovforslag frembyder — naar jeg, som sagt, er kommen til det Resultat, at Bevarelsen af den Del af Landet, som det tilfigter at bevare, er mulig, nemlig ved en overlegen Flaade Tjen og Sjælland, ved en underlegen Sjælland, og naar jeg siger, at disse Midler i Forbindelse med Flaaden efter min fuldeste Overbevisning ere i Stand til at gjøre Sjælland meget vanskeligt indtagelig, ville de Herrer forslag, at jeg fra dette Standpunkt ikke er i Stand til Andet end til at kæmpe saa meget, jeg formaar, for at bevare den Hærs Størrelse og Kampdygtighed, hvor til jeg hører, og for en Udvikling af vort Forsvarsvæsen, om ikke i alle Retninger, saaledes som den ærede Minister har fremsat det for os — den ærede Minister veed, at jeg er uenig med ham i enkelte Punkter — saa dog iøvrigt for en Udvikling, gaaende i den Retning og efter de Hovedprinciper, som han har fremsat. I Forbindelse med hvad den ærede Minister uttrede i Dag om, at Hovedbefæstningen paa denne Maade altsaa bliver Sjælland, skal jeg, naar der er talt, saa meget om, at Danmark vilde kunne angribes paa mange andre Steder, og at det var urigtigt at befæste Sjælland alene eller indrette sit Forsvar derpaa, bemærke, at jeg tror, at man i Almindelighed ser noget ensidigt paa denne Sag, idet man aldrig er i Stand til at kunne tænke sig nogen anden mulig Hjende end Lybskland. Det er Lybskland og atter Lybskland, som stadig kommer igjen, det er altid det, man kæmper imod. Men, mine Herrer, vi have høvt andre Hjender end Lybskland (Kofod: Ja, have høvt!) ja, og vi faae maaste andre Hjender, det kan Ingen vide, og saa maa jeg spørge om, hvilken Landsdel Hjenden da vil rette sit Angreb imod. Jeg tror, at de ærede Medlemmer ville indrømme mig, at Sylland i saa Fald ikke er ubsat og Tjen ikke heller; der er kun eet Punkt, der da er Tale om, og det er Sjælland. Der er dog nogle Medlemmer, og derimellem det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg), som nok troede at kunne gaa ind paa at bringe større Offre, naar der f. Ex. var Tale om et nordisk Forsvarsforbund, ja, der var endog et æret Medlem, som ellers aldeles Intet vilde bevilge, der i saa Tilfælde dog vilde unde os et Fort ved Kronborg. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds mente, som sagt, at naar vi fik et saadant Forbund, vilde der kunne være Grund til at offre Mere, og at der da paa den anden Side vilde kunne finde store Beparelser

Sted; han anførte saaledes, at man kunde have eet felles nordisk Bærf, een felles nordisk Officersskole osv. Ja, det er ganske sikkert — der som der var nogensomhelst nærliggende Udflugt til et saadant nordisk Forsvarsforbund, saa vilde dette kunne være af ikke ringe Indflydelse paa de foreliggende Spørgsmaals Afgjørelse; derom kunne jo Meningerne imidlertid være delte. Vi hørte i jo forleden Dag med Hensyn til Montloven, hvor forskellige Forventningene kunne være om slige Eventualiteter; der var saaledes enkelte ærede Medlemmer, der mente, at den universelle Montfod nok kunde haabes i en ikke fjern Fremtid; andre mente, at den var grumme langt borte, at den aldrig vilde komme, og at den overhovedet levede i Fantasi. Jeg tror, at det gaar paa en noget lignende Maade med det nordiske Forsvarsforbund. Jeg tror, at Alle, eller i alt Fald en stor Mængde her, vilde det; men Spørgsmaalet er kun, om der er nogen Sandsynlighed for, at det kan opnaas i en overfluelig Fremtid. Det, det kommer an paa, er navnlig det: Hvad vil Sverig-Norge i saa Tilfælde maatte forlange af os, og hvad vil det kunne yde os, hvilke Forpligtelser vil det i saa Henseende paatage sig? og det er da nu min fuldeste Overbevisning, at naar dette Regnestykke gjøres op, vil det være ganske overordentlig vanskeligt at komme til Guigbed. Jeg tror derfor, at skulle vi vente paa det, kunne vi komme til at vente noget længe, og jeg antager derfor, at det er det Rettteste at indrette sig paa at kunne forsvare sig selv i den Forstand, hvori et Forsvar af en lille Stat altid maa opfattes. Det har undret mig at høre, at enkelte Medlemmer have været i Lovf. om, hvad det vil sige at forsvare vor Neutralitet; det forekommer mig at være en overordentlig klar Ting, nemlig at holde os neutrale, saa længe vi kunne, og naar Nogen kræver vor Neutralitet, da slaa vi fra os, saa længe vi formaa. Underledes kan jeg ikke opfatte Forsvaret af Neutraliteten, det synes mig at være en naturlig Opfattelse deraf og er vistnok ogsaa den ganske almindelige.

Efter disse foreløbige Bemærkninger skal jeg vende mig til det foreliggende Lovforslag og tillade mig at fremsætte enkelte Bemærkninger deraf, som jeg kunde ønske maatte blive tagne under Overveelse ved den senere Behandling. Med Hensyn til Hærens Størrelse og Sammensætning skal jeg ikke udtale mig videre. Jeg har allerede bemærket, at saaledes som den er foreslaet, tror jeg, den er tilstræffelig til sit Formaal, og jeg tror derfor, at den høttærede Minister har gjort meget rigtigt i ikke at følge de Tilbøieligheder, som der ganske sikkert paa Grund af den sidste Tids Krige kunde næres til at forøge de kostbare Baaben. Af nye Institutioner fremtræder egentlig kun Trænkorpset, og jeg antager, at man maa være meget tilfreds med, at den høttærede Minister har søgt at udskille det af Artilleriet, saa at det som en selvstændig Institution kan udvilde sig paa en tids